

SOLIA

25 bani Poșta

AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:
Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.
Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:
pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Pleacă sau nu liberalii?

Nu odată ne-am pus întrebarea și poate și-au mai pus-o și alții, că oare cum se explică rămânerea la putere a guvernului Tătărescu, — după ultimele întâmplări. Și ne mai întrebăm în mod legitim, că oare pleacă ori nu guvernul Tătărescu? Și față de ce: guvernul Tătărescu nu este emanațiunea voinței necontestate a partidului liberal. El în locul său de secretar general al partidului se situase pe un plan auxiliar și dacă lucrurile ar fi mers normal, nici odată el nu putea deveni președintele Consiliului de miniștri. Dar acest guvern, care nu are la spatele său autoritatea unui partid, care să răspundă politiceste în fața opiniei publice, el rămâne o expresiune bastardă a realității politice normale și nu va putea niciodată să-și legitimizeze existența și activitatea în fața judecății istorice, mai ales când faptele sale nu și le însușește partidul și au atras atâta ponos în sarcina țării. — cine a mai văzut atâtea panamale și afaceri ca aceea cu devizele și Cagero și cu perimetrele petrolifere etc., ca sub guvernarea d-lui Tătărescu? Dar opinia publică conștientă de nevoia schimbării unui regim a căui oameni au fost compromiși în afaceri murdare a și dat indicațiunea cores-punzătoare în alegerile recente. Liberalii au căzut în ambele alegeri. În afară de acestea nici chiar faptele cu care se laudă ei și a-nume cu conversiunea și înarmarea, — lucrurile nu stau mai bine, căci la conversiune ei au acordat Băncii Naționale și implicit băncilor liberale o acoperire de 450 de milioane anual din bugetul Statului, — strâns din impozitele noastre, — iar la înarmare n-au făcut decât să exproprieze un program politic, programul de înarmare al d-lui Iuliu Maniu. În toate soluțiunile însă trebuie să arate o onestitate elementară de care ei suat complet lipsiți. Acum o săptămână în prezidiul comitetului se dădea ca sigur demisia d-lui Tătărescu. Totuși vedem, că dl Tătărescu n'a demisionat. Care este explicația? La spatele d-lui Tătărescu și nu la spatele oficialității statutare a liberalilor, stă o mână neagră, o fantomă, care nu poate guvernarea decât prin oameni cari fac concesii, cari se linguesc și cari se pretează la orice.

Și în acest scop s'ar părea că și l-au ales pe dl Tătărescu, care-i

indiferent de toate abilitățile sale pentru a-și juca echilibristica de-a rămânea la guvern, totuși el în opinia publică rămâne omul care numai prin însușirile sale și înclinațiile sale spre adulare și linguesc și a reușit să și susțină poziția.

Cu toți știm însă că un guvern care nu se întemelază pe voința necontestată a celor mulți și a celor de jos, ori cât s'ar pricepe să aduleze și să linguescă puterea cea de sus, acel guvern va cădea, fiindcă **întâia Majestate în Țară, este majestatea Sa poporul**, a cărei voință colectivă în Statul nostru, în formă de monarhie constituțională, nu poate fi concentrată decât spre biruința Majestății sale Regeului, pentru fericirea Țării.

Îată de ce credem că trebuie să plece guvernul Tătărescu.

Dr. Alex. Herlea

Cu cât au ridicat liberalii dările în 1936

Este foarte interesant articolul de mai jos publicat în „Lumea și Țara” din care se vede cât plătește lauda liberalilor și cu cât au ridicat ei dările.

„Guvernul liberal prezidat de dl G. Tătărescu se laudă mereu, că nu a ridicat de loc dările și că a administrat atât de bine avutul țării, încât au fost acoperite toate cheltuielile.

Ceia ce spun liberalii, nu acopăr de loc adevărul, fiindcă în general ei au ridicat toate dările, atât cele directe, cât și cele indirecte.

Au fost astfel sporite:

Dările agricole cu 170 milioane.

Dările pe comerț și industrie cu 100 milioane.

Dările pe clădiri vechi și nouă cu 440 milioane.

Dările pe profesioniști cu 55 milioane.

Supra cotă cu 40 milioane.

Aceasta înseamnă în totul o sporire de peste 800 de milioane de lei numai a dărilor directe. Dar mai sunt sporite și dările indirecte pe zahăr, pe făină, petrol, ciment și așa mai departe. Sporul acesta este de aproape 3 miliarde lei, — așa că în total se stoarce de pe țară în anul 1936 cu 3 miliarde și jumătate mai mult, decât s'a stors în ați ani.

Dacă mai ținem seamă și de scumpirea cea mare a celorlalte lucruri, apoi putem înștit spune, că sub cărmuirea liberală s'au sporit dările cu cel puțin 5 miliarde de lei.

Astfel se înfățișează guvernarea liberală, care ar fi vremea să se ducă dracului odată”.

Di Ion Mihalache despre rolul învățătorului.

Ce a declarat dl Ion Mihalache la adunarea profesională.

În ziua de 5 Mai, Partidul Național-tărănesc a continuat cu adunările profesionale, fiind astfel o adunare cu reprezentanții corpului didactic și a cîerului:

În expozeul său de președinte, dl Ion Mihalache a declarat despre rolul învățătorului:

„Aceasta este cea mai importantă sedință, dintre toate adunările profesionale. Și o considerăm ca atare, fiindcă partidul nostru urmărește educația întreagă a țaranului și țarancei române.

„Vrem să stabilim un nou echilibru, rezemat pe primatul țărănimii. Și aceasta presupune un nou țaran.

„Vrem un țaran cu o sănătate morală și fizică, alta decât cea de estăzi.

„Socialmente, avem o țărănimă roasă de boli și mizerie. Jumătate din populația pe care se sprijină Statul, nu știe carte.

„Pe un astfel de echilibru nu se

poate ridica Statul Național-tărănesc.

Educația în mesă, prin mobilizarea tuturor factorilor culturali din această țară și numai astfel vom învinge. Să urmărim exemplul M. S. Regelui, care s'a inspirat din marile realități și a sunat primul mobilizarea, concentrându-se Majestatea Sa cel dintâiu.

„Educația tineretului trebuie să preocupe pe toată ținerimea.

„Nu pot fi decât vremelnice ră-tăcirile unui tineret, care, în loc să își întoarcă privirile spre sate, se inspiră dela cluburi politice, dela ra-tași și vieții publice”.

Minunea cea mare se va realiza, atunci când toți, fie preot, fie învățător, fie student, — va vărșa lumina la sate, din prisosul cunoștințelor lui”.

În numărul viitor vom publica în amănunte programul cultural — al „Statului Tărănesc”.

I. DEMA.

† Pr. Romulus Crișan

Duminecă la 5 Mai a. c. a decedat în comuna Cugir, păr.-protopop Romulus Crișan în vârstă de 51 ani. Defunctul a părăsit biserica gr.-cat. din Cugir încă din nainte de război și a fost președinte de onoare a organizației Partidului Naț.-tărănesc din Cugir de peste 15 ani.

Inhumarea rămășițelor pământești ale defunctului, a avut loc în ziua de Marți, 12 Mai a. c., pe lângă asistența unui public foarte numeros.

Serviciul divin a fost oficiat de către păr.-canonicii Muntean și Ioan Ieneș, cari au reprezentat Episcopia din Lugoj, apoi dl păr.-protopop Valeriu Paveloni din Orăștie, înconjurați de un sobor de 12 preoți.

Panegrice au rostit, la căpătâiul mortului, dnii protopop Valeriu Paveloni, în numele Bisericii greco-cat.; păr. S. Rusu în numele Bisericii surorii din Cugir. Dl I. Scorțescu, directorul fabricii Cugir în numele Ateneului popular și a instituțiilor de filantropie din Cugir, dl Dr. Alex. Herlea, în numele organizației județene a Partidului Național-tărănesc, iar dl păr. I. Oancea din partea fostilor prieteni și colegi ai defunctului.

Panegiricul rostit de dl Dr. Alex. Herlea:

Jalnică Asistență.

Sosit cassă înainte cu 3 ore dintr-o călătorie, am fost zguduit de vetea morții păr. Romul Crișan, și sunt obligat să vă mărturisesc că în acel moment ca și acum un fadema sufletească de nevăns m'a obligat să viu să depun o lacrimă pe sicriul său iubit și stimat de-atâta lume.

Nici odată nu am un sentiment mai trist și mai straniu decât atunci când din înălțimea unui munte se prăvălește irbit de furtuna necruțătoare, cel mai jalnic și cel mai mândru dintre stjarii munților neștirii și acest tablou se izbește puternic de fantezia mea de câte-ori trebuie să asist la un ceremonial trist al trecerii spre cele vecinice a unuia dintre fruntașii vieții noastre.

Moartea prea de timpurie a părintelui Romul Crișan a prileguit în mintea noastră răscolirea tuturor gândurilor și în inima noastră răscolirea tuturor sentimentelor pe cari le avem în fața morții.

Și aceste gânduri și aceste sentimente de tristețe ne îndolesc căci defunctul preot Romul Crișan nu a fost numai părintele sufletesc al enoriașilor săi din Cugir ci a fost exem-

(Urmare în pag. 2-a)

plu al virtuților cetățenești în viața publică în cercul larg al comunei, al plasei și al județului său.

Cine dintre noi nu se gândea la părintele Crișan ca la un simbol al corectitudinii, al cinstei și al întransigenței. — Cine nu a știut dintre noi că dacă se poate cu orice dar cu păr. Crișan din Cugir nu se putea cădea la tranșacțiuni în probleme care ar atinge morală creștină în viața privată și virtuțile cetățenești în viața publică, cărera a servit credincios și neclintit până la sfârșitul vieții sale pământești. — Acestea erau caracterele fundamentale ale distinselor personalități a defunctului.

De tânăr ales preot al acei oraș în mijlocul căror a crescut, — a devenit în curând locul de refugiu sufletesc al tuturor acelor cari căutau o mângâiere și căutau o facurajare izvorâtă din îndemnaturile curate și superioare ale învățăturii mântuitorului nostru Iesus Cristos, — dar a devenit și local de refugiu sufletesc al tuturor acelor cari căutau alungirea unei dăsnădejdi și o facurajare izvorâtă din îndemnaturile curate și superioare ale credinței sale neclintite în izbăvirea suferințelor de vrăcări ale Ardealului, — în realizarea unității noastre naționale și în consolidarea

și înflorirea țării noastre scumpe numai prin promovarea unei viziuni de Stat superioare întemeiată pe legalitate și libertate.

Mai ales pentru aceste două mari postulate adormitul întru Domnul și-a închinat viața sa câștigându-și profunda noastră admirație și iubire.

Indurerată adăac, organizația județeană a partidului Național-Tărănesc încă depune o lacrimă pe sticriul luptătorului său neînfricat căci părintele Romul Crișan care a fost priș de onoare a org. part. Național-Tărănesc din această comună peste 15 ani, — va fi veșnic o mândrie pentru familia și comuna lui și am dori ca virtuțile lui să fie sămânță rodnică între noi toți iar viața lui am dori să fie un exemplu viu în eternitate fiindcă el acum șade acolo sus lângă tatăl nostru cel cereșc.

Să nu-l deplângem în cele eterne ci să-l ferocim cu toții pe adormitul întru Domnul fiindcă spiritul lui trăiește între noi toți, el lasă familiei sale și nouă tuturor cea mai mare și sublimă moștenire pe care o poate lăsa un pământean spiritul său, — exemplul marilor virtuți.

De aceia să spunem cu toții.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Vizite politice în plasa Geoagiu

Miercuri în 13 Mai 1936 Dl. Dr. Alex. Herlea însoțit de dl. Ion Presecan, a început vizitarea comunelor din plasa Geoagiu interesându-se de aproape de nevoile lor și de situația specială din această plasă. — De-asemena a convorbt cu conducătorii noștri din acele comune despre organizarea adunărilor partidului studiind posibilitatea de a participa cât mai multă lume la aceste adunări. De-asemena s'a sfătuit cu frunții din aceste comune cum s'ar putea participa un număr cât mai important la sărbătorirea dlui Iuliu Maniu care va avea loc la 2 Iunie a. c. în Alba-Iulia.

Asifel dâșții au vizitat comuna Rapoltul-mic unde au fost primiți de președintele organizației noastre de

dl. Gheorghe Flimon care i-a condus prin comună arătându-le de aproape starea comunei și lipsurile comunei. — După aceea au vizitat comuna Rapoltul-mare unde a fost primit de către d-nii Măruș Sabina preș. org. noastre, Urs Todor secretarul org. noastre, I. Zgărdea și alții frunți ai partidului. De-aici a fost în comuna Bobalna unde a fost primit de frunțul nostru dl. Manea și apoi în comuna Folt unde a ținut o mică consfătuire cu frunții noștri d-nii Lucaci Iosif, Buda Avram și Căndea Iosif.

În tot locul dl. Dr. Herlea a constatat o bună stare de lucru la membrii și frunții partidului nostru cari sunt plini de curaj și hotărâre și că momelile liberale nu prind la ei.

Răzbunările liberalilor

Liberalii, indeosebi dela alegerile parțiale faoace, parecă și-au pierdut nu numai cumpătul dar și rușinea. Cred că tot ce este avere de stat nu are altă menire, decât să servească interesele și punga liberalilor.

Leșurile, adică tăieturile din munții Retezatului, cari prin expropriere au revenit în proprietatea statului, conform legii nu s'ar putea da altcum în arendă pentru pășunat, decât prin licitație publică. Bine dar aceasta nu-i convine dlui deputat Nasta, la care înzadar au intervenit oșmenii. Dl. deputat a „hotărât” că pășunile din munți se vor da numai din mână liberă și numai „oamenilor noștri” (adecă liberalilor).

Leșul Săcările s'a dat în arenda comunei Băjălar (și bine s'a făcut, pentru că în primul rând comunelor li-se cuvine), însă dl. deputat numai cu aceia condiție a „aprobat” arendarea, dacă în pășune vor putea băga 30 bucați vite și cei 15 liberali

din comuna Totești (Cotan George și ortacii). S'a pus ca o prima condiție: Pop Iulius și Salmen Petruș din Totești la nici un caz să nu fie primiți în pășune. Știți pentru ce? Pentru-că Pop Iulius și Salmen Petruș nu au putut fi înduplecați în convingerile lor politice, au făcut propagandă și au votat cu roata. — Că ei sunt țărani, proprietari de vite, oșmeni harnici, cinstiți — toate sunt fcauri în ochii dlui deputat: dacă nu-și vând sufletul, trebuie pedepsiți.

Dar o întrebare: nu crede dl. inginer silvic, care face arendările, că acestea nu se pot face după „bunul plac al dlui deputat”, dar nici după categorizarea cetățenilor, după crezul lor politic, ci că pășunile trebuie date acelor cari au lipsă de ele și că exproprierea pășunilor s'a făcut pentru toți agricultorii proprietari de vite, indiferent că sunt liberali sau nu.

De-altcum vom reveni.

Grija Școlii

Intreținerea materială a școlilor primare

În articolul din numărul trecut, am arătat că, partidul Național-Tărănesc și-a propus să ridice școala primară și pe învățător. Ne-am exprimat bucuria și am arătat care e cea mai mare nevoie de azi a școlii. În șirele de față arătăm lipsa unei mai bune și mai echitabile întrețineri a școlii satești. Cele orășenești mai merg oarecum, dar majoritatea celor satești întreținându-se din o cotă de 14% din venitele ordinare ale comunei, le revine o nimica toată și dacă mai socotim că aceea trece prin atâtea mâini lipicioase, încât atunci când a ajuns la destinație, e aproape egală cu zero. De aceea notarii cu primării, cu jandarmii prin abuz de putere, pe unele locuri, șilesc țărani să aducă ceva lemne la școală și apoi cer învățătorului să fie mulțumit cu atât și să tacă din gură. În chipul acesta școlile satești devin ade-vărate cotețe și cuiburi de infecție, care dau elevi și învățători tuberculoși, produc scârba tuturor față de această școală neglijată.

Dar mai fiind și controlul acestor gestțiuni a comitetelor școlare fără nici o vlagă, chiar și școlile care

ar dispune de sume mai suficiente se lasă pe tânja după pilda celorlalte care n'au de unde și astfel avem o școală primară foarte neglijată din punctul de vedere al întreținerii, al igienei, al curățeniei și al esteticei. Ne e rușine și ne doare sufletul chiar văzându-le pe unele în starea în care sunt. Această stare nu mai poate continua, fără a ne face de râș și fără a periclita ființa biologică a neamului nostru. Deaceia se impune o raționalizare urgentă în întreținerea școlilor și după criteriile bine gândite. Sumele, care sunt chiar azi, mânăute cuminte de către stat, centralizate pe județ, la administrația financiară și distribuite la timp, metodic, științific, calculate după nevoi reale și apoi la rândul său strict controlate, în mai puțin de o jumătate de an ar schimba cu totul fața de azi a școlii primare, care sunt atât de dezolate, cele mai multe — ba poate ar mai și întrece sume cari la răși cinstit gospodărite și economisite ar permite zidirea altor școli noi după toate cerințele moderne.

Înt'un număr viitor despre cărțile școlare și scumpetea lor.

Alexiu David.

Viitorul tineretului cãrturar ardelean

În ziarul „Zorile” Nr. 349 dela 24 Aprilie 1936, a apărut un interesant articol în care se discută situația tineretului intelectual din Ardeal și pe care-l reproducem și noi pentru fruncheja lui:

Vați întrebat cândva ce soartă i-ați pregătit?

Dar prezentul, vă mulțumește?

Voi, părinți ardeleni, cari a-ți ocupat și ocupați încă demnități civice, mici și mari, în țara întregită, vă știți gândi oare în fuga celor opt sprezece ani, la prezentul și viitorul copiilor voștri? A-ți făcut ceva pentru ei? Examinați-vă conștiința după obiceiul creștinesc și mărturisii cinstit, ardeleneste, vina voastră.

De teama de a nu fi acuzați de regionalism — slab ciune exploatată cu nerușinare de toți bandiții vieții noastre publice — ardelenii n'au făcut nimic sau aproape nimic pentru tineretul cãrturar din Ardeal. Cercetați tablourile personalului din ministere, din oficiile publice, faceți o statistică — după originea locală — despre numirile și înaintările din anii de după război și până azi, în armată, justiție, administrație, C. F. R. etc. și vă va constata pretutindeni o dureroasă absență a elementului tânăr ardelean.

Mai d. unăzi, la un oarecare ministere, în fruntea căruia se află un ardelean, cel puțin după origine, a fost detașat un funcționar din Ardeal. Tânărul ardelean s'a dovedit a fi un element excelent, dar incomod, fiindcă nu se poate „aclimatiza” cu mentalitatea și „morăvurile românești”. Deoarece lucrează cu conștiințozitate și cu mai multă competență decât superiori săi, este menținut deocamdată în postul detașat.

Cum în luna aceasta se fac numiri, înaintări și încadrări, tânărul funcționar ardelean a cerut ministrului — tot ardelean — să-l încadreze în funcțiunea în care se află detașat. Știți ce i a răspuns excelența sa?

— „Imi pare foarte rău, dar nu pot să te rețin funcționar la minister. Eu nu numesc, din principiu, ardeleni la minister, ca să nu fu acuzat de regionalism. Și-apoi s'ar împotrivi toți funcționarii de aici m'ar țăr la ceilalți colegi de un pretins regionalism și aș avea numai de suferit. Chiar admitând că te numesc, colegii d-tale ar face pe dracu în parca să scape de d-ta. Și ei reușesc întotdeauna.”

Când în fruntea ministerului se află un ministru originar din Vechiul Regat, cântecul se repetă, însă altă tonalitate. Aceștia numesc în funcțiuni numai tineri de dincolo, din spirit de regionalism exclusivist, dar la adăpost de orice reproș al colegilor ardeleni, cărora li-e rușine și teamă de a fi acuzați tot ei de regionalism.

Și-acum o întrebare: situația aceasta poate să mai dureze? N'a-veți nimic de spus la cele ce se petrec sub ochii voștri, frați ardeleni?

Tineretul ardelean trebuie ajutat, fără întârziere, să cucerească locul ce i-se cuvine în organismul statului. Cine se impresionează de șantajul fraților de pe malurile Dâmboviței este un laș. Or, ardelenii n'au fost lași niciodată, în decursul celor zece secole de opresiune. Va îndrăzni cineva să desmintă istoria Ardealului?

Dr. Ioan Farca.

Cețiți „Solia”

DI Mihai Popovici despre partidele de dreapta

„In ziua de 10 Maiu mare sărbătoare pent u români, Capitala țării și-a deschis porțile sale pentru ca să primească pe strălucitul ostăș al Franței, pe mareșalul Franchet d'Espèray. Acest ostăș strălucit al Franței, este și al omenirii întregi, pentru că a luptat pentru libertatea popoarelor. Dator suntem să ne gândim la el cu recunoștință în această zi. Războiul ne-a învățat un lucru, că locul nostru nu poate fi decât alături de foștii aliați: Franța și Anglia. Aceste state au dus războiul prin care s'au înfăptuit statele naționale ale României, Cehoslovaciei, Jugoslaviei, Poloniei și Letoniei, luptând împotriva tendințelor de hegemonie ale germanilor.”

Rezultatul a fost strălucit și fericit. Toate statele acestea au stat sub opresiune sute de ani și acum și-au văzut idealul împlinit. E natural pentru noi că nu poate fi alt comandament decât să stăm alături de aceia cari ne-au ajutat să creștem statul nostru național. Nu avem nimic cu Germania, dimpotrivă am dori să avem relații cât mai strânse economice cu ea, dar numai atât Germania are dreptul să facă politica pe care o vrea și pe care o crede de bună, precum avem și noi acest drept. Germania vrea hegemonia în

Europa și răsunarea tratatelor de pace în baza cărora ființăm.

Acest lucru înseamnă pentru noi război și suntem hotărâți — ori avem ori nu avem arme — să luptăm pentru idealul național și pământul țării noastre până la ultima picătură de sânge.

Durere însă, vedem că sunt partide cari nu numai că nu îmbătescescă această idee ci împrumută până și emblema Statului străin — svastica — Statului German — și fac propagandă politică sub titlul de antisemitism. În realitate ei nu fac acest lucru împotriva evreilor, ci împotriva noastră a Part. Național-Tărănesc care reprezintă în politica externă ideea de fraternitate cu Franța și apără tratatele de pace. Prin acțiunea lor, ei voesc să samene neîncredere în acest popor, să ne departe de alieți și să ne apropie de Germania.

Suntem pentru o apropiere economică cu Germania, dar din punct de vedere politic nu, până când aceea țară nu recunoaște existența tratatelor de pace. De aceea eu vă rog că față de acești profesii falși cari vin să vă amețească, conștienți sau inconștienți, să vă manifestați ca față de trădătorii ideilor noastre naționale. (Din cuvântarea rostită la Brașov)

Liberalii se laudă că stau bine deși și-au câștigat situația prin lingușire

Cât e ziua, bună ziua, liberalii se laudă că stau foarte bine acolo sus și că ei nu pleacă în curând dela putere. Adevărul este că aceasta nu poate fi adevărat despre partidul liberal cu jocul pe care-l face Primul ministru Tătărescu. Azi noi știm că după moartea lui Duca, trebuie să vină la guvern sau Doctorul Angelescu sau Dinu Brătianu sau alt li-

beral de frunte și totuși a venit Gh. Tătărescu. Aceasta se explică prin faptul, că el a fost cel mai linguștor dintre toți liberalii

Noi mai știm însă și aceea că cu lingușirea și minciuna poți prânzi, dar nu poți și cina, — astfel că sfârșitul d-lui Tătărescu și-a guvernului liberal va fi foarte trist și va veni cât mai curând.

Ceva despre bazinul de înot din Orăștie.

Dr. Solomon Ioan,
șeful serv. san.

Puține orașe se pot mândri cu un bazin de înot, situat în plin centrul lor, cum este cazul la Orăștie. Binefacerea unui atare bazin, — din punct de vedere sanitar, — sunt covârșitoare. Dintre toate sporturile de sporturi, cari sunt menite să sporască vigoarea fizică a indivizilor, cari le practică, înotul este cel mai desăvârșit. Zic desăvârșit, deoarece el întrunește toate cerințele igienice, cari colaborează la armonizarea corpului omenesc, fortificându-l și redându-i formele estetice, necesare. E și logic, în cursul înotului, corpul omenesc expus tot timpul razelor atât de binefăcătoare ale soarelui, cari împreună cu mișcările ritmice executate de toți mușchii corpului și sub acțiunea răcoritoare a apei nu întârzie să și arate binefacerea. Doar fieștecare am avut ocazia să constatăm acele senzații plăcute, pe cari le aveam, când după călduri înăbușitoare de vară, — surmenați de muncă, — puteam face o baie într'un bazin de înot, care în scurți timp ne redă moralul, ne reda vi-

goarea pierdută, sau lăncezită și ne făcea capabili de noi prestații fizice.

Acest bazin de înot, care este proprietatea orașului a fost în pragul ruinării sale complete, din cauza lipsei de mijloace materiale, cari erau necesare refacerii lui. Și atunci o seamă de oameni conștienți de importanța igienică, a unui atare bazin de înot, s'au constituit în Cooperativă și au obținut prin licitație, dela oraș, exploatarea acestuia. Să înțelege, că au trebuit depuse eforturi materiale peste puterile materiale de cari dispunea Cooperativa tânără, numai spre a se putea reda folosinței cât mai neîntârziat acel bazin și care complet refăcut, a și fost pus în funcțiune în primul an de exploatare, iar de atunci în fiecare an se aduc îmbunătățiri reale.

Așa că cel mult în doi-trei ani, vom putea privi cu mândrie asupra operei săvârșite cu surse materiale foarte reduse, — și datorită muncii desinteresate depuse de câțiva devotați ai cauzei.

Societatea cooperativă „Diana”,

pentru exploatarea acestui bazin, a peleză și pe această cale la sprijinul neprecupețit al amatorilor de baie în apă de munte, — unde pentru o taxă de Lei 150 pentru neacționari, pe tot sezonul de vară, sau pentru Lei 100 pentru acționari și 50 Lei pentru copii dela 10 ani în sus, pot face băi de soare, pot înota și pot beneficia de strand. Dând ei concursul lor mai larg acestei coope-

rativă, fac două lucruri deodată folositoare, — își păstrează sănătatea lor și dau posibilitate societății să continue îmbunătățirile proiectate.

De încheiere să facem apel la toți locuitorii așezați de-alungul canalului morii, că li este absolut interzis a arunca gunoșie etc., în acel canal, cunoscând, că față de contravenienți se vor dresa acte de dare în judecată.

Câteva cuvinte despre examenul de definitivat al învățătorilor

E primăvară cu soare căldicel, cu verdeț și flori. Intreaga fire s'a schimbat. În fiecare, dela vierme și până la cel mai superior animal palpită și vibrează o viață nouă plină de visuri și speranță. La fiecare-i poți aduce acuza de complicitate și coautor la tot ce-ace te impresionează, la tot ceea ce te amuză. O parte ca să-i spun așa, din tagma învățătorilor tineri, este străină de acest amuzament natural, reținută și sub imperiul emoțiilor celui buclucos de examen așa zis de definitivat. Nici timpul când se depune acest examen nu-i potrivit, necum să mai fie rezultatul lui, care de un an încoace, a început să-și trezească în suflet numai milă, compătimire și îngrijorare pentru cei ce se prezintă să-l ia, prin % prea mare al căzuților care aratori atinge 75%. (Concurent e cazul dela Iași, unde din 400 au trecut la lucrarea scrisă 128, restul de 272 căzuți). Că-și are sau nu rostul, n'am s'o discut fiindcă nu mi compete, dar criteriul sau indicile după care se promovează cineva din provizoriu în definitiv nu sunt deloc potrivite, fiindcă prea adeseori un învățător scrupulos în școală, eminent chiar, este căzut la examen.

Cauzele care primează pentru mai multă indulgență din partea comisiunilor examinatoare ar fi multe, multe ca număr, însă de care nici o comisie nu ține seama.

În definitiv cu ce-și motivează Com. examinatoare procentele prea mari a căzuților?

Se zice că, cu lipsa de pregătire a învățătorilor.

Bun, adică învățătorii n'au citit destulă carte. Dar vreau să știu ce învățător, departe de satul lui natal, mai poate face și luxul de-a-și cumpăra și cărți pentru a putea ținea pas cu vremea, din mizerabilul acela de salariu de 1670 lei sau 2200 lei? Cumpărându-ți hrană sufletească trebuie să renunți la cea trupească sau îmbrăcăminte. Având de ales între cele două, desigur că fiecare alege pe cele din urmă, fiindcă însuși instinctul său de conservare îi dictează acestea.

Ma' u 1936.

Petca Andronic.

(Urmare în Nr. viitor.)

Loc deschis.

Redacția pentru cele publicate mai jos nu i-a răspunderea.

Spre lumină...

Agresorii mei din seara zilei de 19 Febr. a. c. din str. Gh. Barițiu, sunt doi soldați și un serg.-instructor din Reg. 92 Inf. din Orăștie, cari erau travestiți în haine civile.

În fața mea și a soției mele, ei au spus la Proces-verbal, la Parchetul militar din Sibiu, că nu au avut nimic, cu mine mărturisind totul ce privește această chestiune.

Decamdată atât.

Dr. Eugentu Munteanu

O carte despre Iuliu Maniu

Ziarul „România Nouă” din Cluj, organul de publicistică, care luptă cu atâta vigoare și demnitate pentru principiile profesate de Iuliu Maniu și pentru izbânda politicii preconizate de marele bărbat de stat român, va edita

O carte despre Iuliu Maniu

Această carte va cuprinde întreaga activitate publică a lui Iuliu Maniu, înalate și după unire, și aprecieri asupra politicii sale actuale, scrise de o seamă de publiciști eminenți, cu numeroase ilustrațiuni și documente inedite.

Cartea va apare în cursul lunii Iunie, și se va vinde pentru suma de 100 lei exemplarul. Sumele se vor vărsa la Banca Albina și sucursalele ei în contul ziarului „România Nouă”.

Cărțile vor fi trimise direct la adresa abonenților

Dat fiind că tipărirea cărții va începe cel mai târziu la 15 Iunie este de dorit ca cei ce vor să o aibă să anunțe imediat

Direcțiunea Ziarului „ROMÂNIA NOUĂ” Cluj, Strada N. Iorga No. 2.

ȘTIRI

ALEGERILE DIN FRANȚA. După ultimele calcule, rezultatul alegerilor din Franța, pentru cele 414 mandate, se prezintă astfel: stânga (partidele democratice) au obținut 376 locuri, iar dreapta (partidele dictatoriale) 238 mandate.

Așa dar ideea democratică continuă să câștige tot mai multă încredere și sprijin în masele populației franceze. Partidele cu gânduri de dictatură au primit o nouă lecție de puternică conștiință cetățenească a francezilor.

Poporul francez nu dă și nouă o pildă ce nu trebuie trecută ușor cu vederea.

EXPORT DE CAI ÎN PALESTINA. În urma îndelungatelor experiențe s'a dovedit că vitele din țara noastră și în special caii pot rezista climatei din Palestina. Cum în această țară e mare lipsă mai ales de animale de muncă, au început să se facă mari cumpărături de asemenea animale în țara noastră. În ziua de 27 April s'a trimis cu mai multe vapoare din portul Constanța o mie de cai din țara noastră în Palestina.

A MURIT CEL MAI GREU OM DIN LUME. Din Argentina, America de Sud se vestește că acolo a înecat din viață cel mai greu om din lume, anume Pedro Cardoso, care cântărea 285 kilograme. Cum cât patru oameni de rând.

42 CADAVRE ÎNTR'O FÂNTÂNĂ. Pe hotarul comunei Meg-Mahle, din Dobrogea de miază-z, cu ocazia lucrărilor pentru desfundarea unei fântăni, s'au descoperit în fântâna astupată 42 cadavre omenești. S'au pornit cercetări pentru a se descoperi cum și când au fost îngropați în fântână cei 42 oameni.

UN MINISTRU RĂTĂCIT ÎN PUSTIU. Ministrul Germaniei la Cairo (Egipt), dl von Stohrer, a plecat Sâmbătă 25 April dimpreună cu mecanicul său cu un automobil de la Cairo spre localitatea Bahariyah. Trezându-se prin un deșert (loc pustiu), s'au rătăcit. Stricându-i-se și automobilul n'au putut să mai iasă la liman.

Abătându-se asupra lor și o puternică furtună de nisip și iadurând și arșița unei călduri de peste 50 grade. Cu toate acestea ministrul și însoțitorul său nu și-au pierdut nădejdea. Din Cairo au plecat mai multe avioane și automobile spre a căuta, unele din văzduh, celelalte de pe jos, pe ministrul rătăcit. După mai multe zile de căutare rătăcii au fost zăriți de un avion. Norocul lor a fost că le-a venit în gând să lăsa pe jos mai multe cearceafuri (lepedele) albe. Numai așa au fost zăriți de avion care s'a coborât și i-a luat ducându-i la Cairo.

O FATĂ SE SPÂNZURĂ ÎN NOAPTEA NUNȚIL. Un fiăcău dintr'o comună din jud. Patna a peșit o fată din aceeași comună. Părinții fetei erau la început împotriva căsătoriei fetei lor cu fiăcăul acela, dară la urmă, văzând că fata îl iubește, le-au dat deslegarea. În seara hotărâtă pentru a peși fata au venit bălatul cu mai mulți oameni la fată. Aici ei au găsit-o certându-se cu pă-

rinții ei. Îndată după sosirea bălatului fata a eșt afară și s'a spânzurat de craca unui nuc de lângă casă.

1080 MILIARDE LEI, atât a cheltuit Anglia dela sfârșitul războiului până acum pentru armată, marină și aviație.

O mie optzeci miliarde lei în 18 ani... pentru?

NU LE TREBUE REGE ȚIGĂNESC. Am scris și noi că țiganii din Europa s'au strâns la Varșovia pentru a-și alege un rege.

Țiganii dela noi, sau „romi” cum își zic ei, n'au vrut să ia parte la această alegere declarând: noi Romii din România avem Rege pe Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea, căru'a cu prilejul înființării fiecărei filiale județene sau subcentru din țară îl depunem în față autorităților respective jurământul de credință ca Români.

COMOARA ROASĂ DE MOLI. Un sătean din Jugoslavia avea bani vre-o 40 mii dinari. Cum omul ținea cam mult la ei, îi ascunse în salteaua patului... După trecere de vreme omul voi să-și vadă banii. Dar mare-i fu groaza când îi afă roși de molii. Izbîit de durere, omul căzu la pământ iar acum șace bolnav în spital.

Cărți bune pentru copii

În editura „Librăriei Academice” — București, — Calea Victoriei, — a apărut:

„LICA-FURNICA-IMPĂRAT”

după a 14-a ediție italiană a vestitei cărți „CIONDOLINO” în traducerea d-lor: Teodor Iacobescu și Alexiu David.

Educatorii și părinții vor blecuvânta clipa când au pus acest dar minunat în mâna copiilor lor.

Volumul, împodobit cu desene, crochiuri și elegant împărit se va pune în vânzare, după data de 15 Maiu a. c. la toate librăriile din țară.

Cumpăr!

Aș cumpăra un arajament de moară cu 2—3 pietre sau aș arenda o asemenea moară cu existența garantată.

Adresa la administrația ziarului

Atențiune!

Subsemnatul aduc la cunoștința Onor. public din Orăștie și jur, căci cu 1 Martie a. c., mi-am mutat atelierul de legătorie de cărți din Calea I. G. Duca 20, în

Piața „Ardeleana” Nr. 10

Tot aici se primește un băiat ca ucenic, care să aibe 2—4 cl. sec.

Rog și pe mai departe sprijinul onor. public

DUMITRU PARDOS, m. legător de cărți.

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința Onor. public din loc și jur, că începând cu ziua de 20 Aprilie — primesc orice lucrare în această branșă, deplasându-mă și pe comune. Garantez de lucrările executate de mine.

Noul zugrav și vopsitor în Orăștie

Execut modele simple, variate, până la cele mai complicate — rugându-vă de tot sprijinul. **semnez cu toată stima: Ioan Stroia, maestru zugrav** Orăștie, strada Tudor Vladimirescu, 59 b.

Cetiți numai „Solia”

Premiu

pentru cei mai harnici strângători de abonamente

Toți aceia cari vor strânge, pe seama gazetei noastre „SOLIA” 5 abonaji plătiți, va primi gazeta noastră în mod absolut gratuit.

În curând gazeta noastră va face și alte premii pentru cei mai harnici strângători de abonamente.

Una casă de fier mică de vânzare.

Adresa la administrația ziarului.

O casă de vânzare cu 3 (trei) camere de locuit, o bucătărie de vară și grădină. În Str. Miron Cristea No. 3, se vinde din mână liberă.

Informațiuni la administrația ziarului „Solia” din Orăștie.

Cetiți și faceți reclamă numai în gazeta „Solia”

De vânzare

Casă onestă cu grădină mare și o holdă în luncă, de vânzare din mână liberă, în Orăștie, Strada Crișan 5.

Cătră iubiiții noștrii cetitori

Implinindu-se în curând un an de zile dela apariția gazetei noastre, — pe care-o scoatem cu enorme sacrificii, vă rugăm iubiiții cetitori cărora un an de zile v'a plăcut să vă deslășiți mintea și sufletul citind gazeta noastră să vă gândiți și la existența ei, și să ne trimiteți oada sau pe rând cel puțin acei 50 de lei cât face abonamentul cel mai mic, — pentru ca să putem și în viitor să asigurăm apariția ei.

De vânzare:

Un taur de 1 an și 1 lună, rasă zimental, în perfectă stare de săcătate, vizitat de medicul veterinar și aprobat, se află la:

Lup Petru din BORCEA-MARE.

Atențiune!